

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

287

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי"

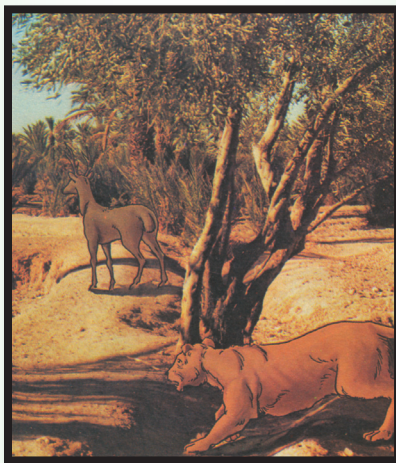
**כיצד הפסיד משה רבנו את הגאולה האחרונה?
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א**

ותביעה זו שלא הגיע למעלת האבות היתה בעוכריו, שלבסוף היה עליו דין שלא יכנס לארץ. ומכאן כמה חמור הוא החיוב של: **'חייב אדם לומר: "מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב"?'** (תנא דבי אליהו רבה' כה).

כשנעמיק בדבריהם ז"ל נמצא; שזהו באמת הסוד של ברית אבות; האמונה בלי הרהור. שאף שיהיה המובטח מלא סתירות לקיום דבר ה', מ"מ יהיה נאמן בבריתו עם הקב"ה **"ודבר אלקינו יקום לעולם"** (ישעיה מ) ואף ש**"רבות מן שבות קלב איש"** (משלי יט). וכל המציאות בהוה נראית כסתירה גלויה, יהיה לבו בטוח עם הקב"ה, כי **"עצת ה' היא תקום"** **"ודבר אהד מדברו לא ישוב ריקם"**.

והיא מעלת האבות שעמדו בבריתו של הקב"ה ולא הרהרו אחר מדותיו. ובשכר עמידתם בברית, עמד גם הקב"ה בבריתו שכתת להם. ואף שישראל שבאותו הדור לא היו נוהגין כשורה, לא הרהר הקב"ה שלא לקיים את בריתו והקים את בריתו עם זרעם והוציאם ממצרים והביא אותם אל הארץ ונתנה להם בעבור הברית שכתת עם אבותיהם.

ואילולא ההרהור שהרהר משה רבנו שזה פגם בברית, היה הוא מכניסם לארץ והיתה ירושת הארץ ירושת עולם והגאולה היתה גאולה שלמה ונצחית ולא היו גולין מן הארץ ולא היתה שום אומה ולשון שולטת

למדים **אנו מדבריהם ז"ל:** כי אותה התביעה שנתבע משה על ההרהור ושעליה נענש כ"כ, היתה רק על מה שלא הגיע למעלת האבות, כיון שהאבות כל אחד מהם וכולם יחד עמדו בנסיונותיהם הקשים שה' הבטיח להם הארץ. ואע"פ שזה לא מצא מקום קבורה עד שקנה בדמים. וזה לא מצא מים לשתות ורבו עמו על המים. וזה לא מצא לנטות אהלו עד שקנה **"במאה קשישה"**. ואף שהם לא הגיעו להכרת ידיעת ה' כמו שהגיע לה משה, כי אליהם נראה רק **"בְּקֶל שְׂדֵי וְשְׂמֵי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם"** ('שמות' ו). ומשה שאל לה' מה שמו? והוא אמר לו... ובכל זאת לא הרהרו אחר מדותיו של הקב"ה. ומשה הרהר.

אמרו ז"ל (שמו"ר ו ד): **'א"ל הקב"ה למשה: "חבל על דאבדין ולא משתכחין. הרבה פעמים נגליתי על אברהם יצחק ויעקב "בְּקֶל שְׂדֵי" ולא הודעתי להם כי "שְׂמֵי ה' " כשם שאמרתי לך ולא הרהרו אחרי מדותי! אמרתי לאברהם: "קום התהלך בארץ לארפה ולקחקה" (בראשית יג). בקש לקבור שרה ולא מצא, עד שקנה בדמים ולא הרהר אחר מדותי! אמרתי ליצחק: "גור בארץ הזאת... פי לך" (שם כו), בקש לשתות מים ולא מצא ולא הרהר אחר מדותי!**

אמרתי ליעקב: **"הארץ אשר אתה שכב עליה לך אֶתְנָנָה"** (שם כח). בקש מקום לנטות אהלו ולא מצא, עד שקנה **"במאה קשישה"** ולא הרהר אחר מדותי! ואתה תחילת שליחותי אמרת לי: **'מה שמיי? ולבסוף אמרת: "ומאז באתי אל פְּרָעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הַרַע לְעַם הַזֶּה"** ('שמות' ה). **"גם אני שמעתי את נאקת פני ישְׂרָאֵל"** לפי שהן לא הרהרו אחרי.

ואע"פ שישראל באותו הדור לא היו נוהגין כשורה, שמעתי נאקתם בעבור הברית שכתת עם אבותיהם **"הה"ד: "ואַזְכֹּר את פְּרִיתִי: לְכֹן אֲמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל...". אין לְכֹן" אלא לשון: שבועה. נשבע הקב"ה שיגאלם, שלא יירא משה שמא מדה"ד תעכב גאולתו; **"וְהִבַּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נְשָׂאתִי אֶת נְדִי", אעשה להן מה שאמרתי לאבותיהן, שאתן להן את הארץ ויהיו יורשין אותה בזכותך"** 'ע"כ.**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

הטובה, כמו שזכו האבות הקדושים. וא"כ הקבלה בשמחה את הרעה, אינה שמחה הנעשית רק לשם מצוה, אלא שהיא מקור השמחה של שמחת עולם. והרי זה כעין נסיון העקידה שנתנסה בו אברהם אבינו, שאמנם היה נסיון קשה לעמוד בו בשעת הנסיון, אבל העמידה בו היה מקור הברכות והישועות של ישראל בכל הדורות עד העולם.

וכן הוא בכל נסיון שעובר על האדם, או על האומה כולה, בשעת יסורים וגלויות; אמנם קשה היא העמידה באותה שעה, אבל אם הוא מתגבר ועומד בנסיונו, יזרח עליו כבוד ה' ותהיה השמחה במעונו. ולכן אם האדם זוכה להגיע להכרה זו, אז גם בשעת הנסיון של היסורים והגלויות הוא מקבלם בשמחה והוא 'מברך על הרעה כשם שמברך על הטובה' והיינו: 'לקבולינהו בשמחה'. (דליות יחזקאל).

שרק עי"ז יזכו לכך שהקב"ה גם הוא לא יהרהר אחר המעשים אם הם כדאיים או לא. אלא ישלח גואל ויגאלם. ואם אין עמידה בנסיון שלא להרהר, אפילו התפלה אינה מועלת. ואדרבא אם התפלה באה מתוך הרהור, גם התפלה היא בכלל הרהור ועל ידה עוד תגדל התביעה. וכמו שהיה אצל משה רבנו שמתוך היותו בעול עם ישראל והשתתף בצערם, נתן נפשו עליהם ועמד בתפלה לפני הקב"ה ואמר: "לְמַה הִרְעֵתִי" ('מבדבר' יא). ולא רק שהתפלה לא הועילה, אלא נחשבה בעיני הקב"ה כהרהור והיא גרמה לרעה.

והיינו ששנינו: 'חייב אדם לברך על הרעה, כשם שמברך על הטובה' ('ברכות' נד.). וביארו בגמרא: 'לקבולינהו בשמחה' ושמחה זו כיצד? אולם הרי ראינו שמתוך עמידה בנסיון שלא להרהר, אפשר להגיע לתכלית

בהן והיו מתקיימות כל הברכות בפרשת 'בחקותי' המובטחות לעתיד לבוא. והעתיד לבוא שאנו מצפים שיבוא כבר היה בא. ומה גרם כל החורבנות והגלויות ושינוי המערכה בסדרי קיום ההבטחה? הרהור של משה רבנו, שעל ידו נטל את הדין שלא יכנס לארץ.

נמצא שקיום ההבטחה של הקב"ה אם יחישנה, או יאחרנה, תלוי אך במדת האמונה שמאמינים בה; אם האמונה שלמה גם קיום ההבטחה שלם. ואם האמונה פגומה גם הקיום פגום. "נְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יְתֵיב" ('חבוק' ב). שכל החיים וכל הקיום תלוי באמונה; 'לא הרהרו אחרי מדותי' של האבות הוא ששמר להם את הברית. וההרהור של משה רבנו דחה את הגאולה השלמה לאלפי שנים.

ואשר על כן עצה אחת ויחידה היא לאדם הסובל ולאומה בגלותה: לקבל הכל באהבה ולא להרהר אחר מדותיו.

בס"ד

הכוננו למלחמה על תל אביב הרצאותיו הקרובות של הרב

אמנון יצחק שליט"א

השערים יפתחו
ב־20:00
כניסה 10 ש"ח

מתנ"ס גרם מעלה הבנים 2
ביום שני ג' שבט 18/01/10

מעלות

השערים יפתחו
ב־20:00
כניסה חינם

מלון כינר
ביום שלישי ד' שבט 19/01/10

טיול
כינר

השערים יפתחו
ב־20:00
כניסה 10 ש"ח

אולם מופת בן גמלא
ביום רביעי ה' שבט 20/01/10

הוד השרון

ההרצאות מאובטחות

כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ©

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET וב'שופר ניוזטל' 054-4007779

הלכה

עונג וכבוד השבת

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

בכל סעודה וטוב שיאכל בכל סעודה דגים, אם לא שאינו טוב לפי טבעו, או ששונאו, לפי שהשבת ניתנה לעונג ולא לצער. עזרא הסופר תיקן לכבס בגדים ביום חמישי לכבוד שבת. ויש להזהר לא לילך בחלוק אחד כמה שבתות בלא כיבוס, שלא לעבור על תקנת עזרא. מכבוד השבת ללוש עיסה ולאפות חלות לכבוד שבת ולא טוב עושים הלוקחים חלות מן האופה ומקטינים בזה מכבודה של שבת המלכה. ■

אפילו מי שצריך לאחרים, אם יש לו מעט משלו, יזרו עצמו לכבד את השבת וצריך לצמצם בימי החול בכדי לכבד את השבת. אמרו חכמינו ז"ל ('ביצה טז.): 'מזונותיו של אדם קצובין מראש השנה, חוץ מהוצאות שבת וימים טובים שאם מוסיף מוסיפין לו'. ואמר הקב"ה לישראל: 'בני, לוו עלי הוצאות שבת ואני פורע' (שם טו.). טוב להזהר, לא לפחות משני תבשילים

מצוה לענג ולכבד את השבת ונלמד ממה שכתוב: 'תקראת לשבת ענג לקדוש ה' מקבד' ('ישעיה' נח). ויש אומרים: שעיקרו מן התורה, שהשבת היא בכלל 'מקראי קדש' ('ויקרא' כג). חז"ל פירשו: שהכונה לקדשו ולכבדו בכסות נקיה ולענגו בעונג אכילה ושתיה. והפליגו חכמים בזה עד שאמרו: 'המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים' ('שבת' קיח). ונצול משעבוד מלכויות ונותנין לו עשירות.

דברי אגדה

כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים. וכשמניחים אותו אומרים: 'לה' קאָרץ וקלואָה' ('תהילים' כד) וגו' וכשמסלקין אותו אומרים: 'השמים שמים לה' וקאָרץ נתן לבני אדם' ('תהילים' קטו). אמרתי לו: 'בני במה זכית לכך?' אמר לי: 'קצב הייתי ומכל בהמה שהיתה נאה אמרתי: 'זו תהא לשבת'. אמרתי לו [אשריך שזכית]: 'וברוך המקום שזיכך לכך'. ■

כמה חביבין המצוות על ישראל'. ומצינו בגמרא שכיבוד השבת היא סגולה לעשירות; שכך אמרו חז"ל במסכת 'שבת' (ק"ט): 'אמר רבי חייא בר אבא: "פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא והביאו לפניו שלחן של זהב משאוי ששה עשר בני אדם. ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו וקערות וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו. ועליו

הגמרא במסכת 'שבת' (לג): מספרת: על רבי שמעון בן יוחאי ובנו רבי אלעזר; שפגשו באדם זקן שהיה אחוז בידו שתי חבילות של הדס ורץ עמם סמוך לכניסת השבת. שאלוהו: "למה לך הדסים אלו?" ענה להם: "לכבוד שבת". שאלוהו: "למה לא יספיק לך חבילה אחת?" ענה להם: "האחד כנגד 'זכור' והשני כנגד 'שמור'". אמר רבי שמעון בן יוחאי לבנו: "ראה

הליכות עולם

שאלות מעשיות בהלכות שבת, לפי פסקי ה'משנה ברורה' נערכו במסגרת מפעל 'הליכות עולם' ע"י הרה"ג רם כהן שליט"א

חתוך לחתיכות דקות. שלמה מהר לעשות רצונה והביא אפרסק מהמטבח ובשביל לחתכו הביא כפית במקום סכין. הוא שם את האפרסק בצלחת והתחיל לחתוך עם הכפית חתיכות דקות. תוך כדי שחתך את האפרסק הגיע לשם אחיו וכשראה את מעשיו אמר לו כי אינו משוכנע שדרך זו מותרת. שלמה הפסיק מיד לחתוך ויחד נגשו לברר את הדין בזה. מה הדין ומדוע? **תשובה:** אסור, אבל אם כונתה לאכול לאלטר מותר. **כתב הרמ"א** (שכא יב): 'אסור לחתוך חרובים לפני זקנים, אפילו בשינוי. וכל זה לא מיירי אלא בחותך ומניח, אבל אם לאוכלו מיד הכל שרי מידי דהוי הבורר לאכול מיד דשרי'. וכתב ה'משנה ברורה' (ס"ק מג): שכן הוא הדין, שאחר יכול לחתוך לצורך אחרים והם יאכלו מיד. כשם שנאמר הדין לענין בורר. ■

הסכין התיירו לדרך הפלפלין, אבל לחתוך אותם בסכין דק דק אסור וכמו בירק וכן כל תבלין. וכתב ב'שער הציון' שבמ"א ציין (עז סי"ב) וכונתו לדמותו לירק לגמרי. ובא"ר נשאר בזה בצ"ע. ובירק עצמו כתב ה'משנה ברורה' בשם ה'בית יוסף' שאף מי שמכין לאכול מיד, ג"כ יזהר לחתוך לחתיכות גדולות קצת. ומטעם זה כתבו כמה אחרונים שנכון להתנהג כמו שכתב ה'בית יוסף'. ומ"מ בנוהגין לחתוך הירק דק דק אין למחות בידם, דיש להם על מי שיסמוכו סמוך לסעודה ממש. **חיתוך פירות דק לצורך אחרים**

חיתוך תבלין וירק דק סמוך לסעודה
שאלה מעשית: מנחם אהב לתבל את מאכלו ב'עלי נענע כתושים', הוא היה קונה חבילה של עליים שלמים מגידול מיוחד נקי מחרקים והיה כותש אותם בעצמו. פעם שכח להכין את העלים הכתושים לפני שבת וכשרצה בשבת לתת עלי נענע על המאכל היו לו רק עליים שלמים. הוא חשב שאולי סמוך לסעודה מותר לחתוך אותם בסכין לחתיכות דקות מאד, אך החליט שלא יעשה כך קודם שיברר אצל הרב אם מותר הדבר. מה הדין ומדוע?
תשובה: יש בזה מחלוקת ולפחות יחתוך חתיכות גדולות קצת. **כתב השו"ע** (שכא יב): 'מותר לדרך פלפלין אפילו הרבה ביחד והוא שידוכם בקת של סכין ובקערה'. וכתב המשנ"ב (ס"ק מג): שכתבו האחרונים דדוקא בקת

היהודי לעומת הגוי ❖ הסתפקות במועט ❖ נושא בעול עם חברו

פנינים לפרשה

"ושמתי פדת בין עמי ובין עמיה"
(ח יט)

פירש רש"י: 'שיבדיל בין עמי ובין עמיה'. ההבדלה שצריכה להיות בין עם ישראל לאומות העולם, היא הבדלה כה גדולה, עד שאנו כוללים אותה בברכת ההבדלה במוצאי שבת קדש, יחד עם ההבדלה בין האור לחושך ובין יום השבת לששת ימי המעשה! יהודי זה דבר אחר לגמרי לגמרי; ליהודי יש תכונות של יהודי, יש לו שכל של יהודי, יש לו נשמה של יהודי, הכל אחרת לגמרי.

ובמיוחד אנו רואים זאת בצורה מוחשית כשאנחנו מסתכלים על מהותם של חכמי ישראל כנגד להבדיל, חכמי אומות העולם; אצל חכמי ישראל הם וחכמתם אחד הוא, ההתנהגות שלהם החיים שלהם הכל מבוסס על החכמה שלהם, מה שאין כן, אצל חכמי אומות העולם; חכמתם לחוד ואורח חייהם לחוד.

החכמה אצל חכמי אומות העולם היא דבר נפרד לגמרי מאישיותם; באישיותם הם כבהמה. וכלפי חכמתם הרי הם כחמור נושא ספרים ותו לא. משא"כ אצל חכמי ישראל אין כזה דבר, ההתנהגות ואורח החיים נמשך ומתעלה מחכמתם. ועל תלמיד חכם שאין בו דעה, **כלומר: שאינו מתנהג כפי חכמתו, אומרים לנו חז"ל שה'נבילה טובה הימנו!'**

ובדבר זה יש לנו את האורח הגדול והנצחי, לראות ולהתבונן אחר הנהגותיהם של גדולי ישראל לדורותיהם וללמוד מהם דעת ואורחות חיים. וננסה קצת להעלות בפניכם בסייעתא דשמיא כפי אשר יזכירוני משמים. ראשית כל; ידוע המכתב של רבנו ה'חזון איש', שנדפס בקובץ האגרות

בנחיצות: "לא! איני מסכים למעדנים שכאלו". שואלו הגבאי: "אז מה אני אעשה עם החמאה?" משיבו ה'רבה': "את החמאה תשים בתוך הקפה, תשים בתוך הקפה חמאה! והשומן יכנס בתוכו ואז יהיה בגוף שומן" תנסו לאכול קפה עם חמאה... תראו איזה טעם יש לזה אבל כיון שהגוף צריך חמאה, בתוך הקפה תבחוש את זה לא בלחם לא למעדנים.

הבעלזאר 'רבה', רבי אהרן מ'בעלז', פנה ביום מן הימים בבקר לשמשו **ואמר לו: "אני רוצה שתביא לי כוס קפה".** הגבאי נבהל, כי זה היה משהו הסטורי ונדיר, לא קרה עוד פעם אחת בהסטוריה שה'רבה' יבקש משהו ובפרט שיבקש כוס קפה, תמיד ההיפך הוא שהגבאי מבקש מה'רבה' שיאכל משהו, שה'רבה' ישתה משהו והולך בקושי וכאן הוא מבקש כוס קפה? אולי נבהל הגבאי, אולי קרה משהו? אולי ה'רבה' אינו חש בטוב? אולי חלילה עומד ממש ה'רבה' כבר בסכנת נפשות? במהירות עצומה קם הגבאי בכדי לרוץ החוצה להכין את הקפה וכשהגיע למפתן הדלת **אומר לו ה'רבה': "רגע רגע אני רוצה שזה יהיה כוס קפה טוב, קפה טוב שיהיה".** הבעלזאר 'רבה' צריך עוד קפה טוב, שזה לא יהיה סתם קפה!

בקצור הוא הלך עשה מהר את הקפה בצורה הטובה ביותר, מה יעשה טוב, מה אפשר כבר לעשות, מה יכניס כסף וזהב, מה יכניס שמה בקפה? אבל השתדל לעשות שיהיה טוב, הוא מגיע עם הקפה ל'רבה' בדחילו ורחימו, **אומר לו ה'רבה': "טוב מאד, קח את הקפה הזה, יש בבית מדרש כעת יהודי בשם ר' יענקל צ'יפלוקובסקי, לך תתן לו את הקפה".**

הגבאי שומע מה שה'רבה' אומר, הוא לוקח מיד את הקפה לבית המדרש ומביאו לר' יענקל צ'יפלוקובסקי וכשהוא מביא לו את הקפה, **הוא אומר לו: "ה'רבה' שלח לך קפה" נבהל ר' יענקל: "ה'רבה' שלח לי קפה? על מה**

(ג קנג) **כותב שם החזו"א: 'ולא זכיתי לשום עונג מתענוגי החיים... העונג היחידי הוא לי לעשות רצון קוני'. רבותי, אתם שומעים: החזו"א אומר לנו; לא זכיתי לשום תענוג מתענוגי החיים, שום דבר! ומספרים הקרובים ששהו בביתו שהוא אמר על עצמו, שאינו יודע מתי צריכים לאכול! אף פעם לא היה יודע מתי הוא צריך לאכול, כשהיו מביאים לפניו את האוכל הוא היה מבין שכנראה צריך לאכול עכשיו.**

תלמיד שלו בשם הרב רבנוביץ מביא שהוא אמר על עצמו: "תענוג הכבוד אני עוד מבין מה זה" [ולא היתה הכונה לכבוד שהעולם חושב]. "אבל תאות הממון, אני לא מבין בכלל מה זה? תאות הממון, מה זה תאות הממון"?! הוא לא מבין, הוא לא תופס בכלל מה זה. תאות הכבוד הוא עוד תופס מה זה, אבל ממון?! כך היו גדולי ישראל.

הרבי מגור זצ"ל ה'אמרי אמת', פעם הוזעק אליו רופא ואחר שהגיע וראה מה איתו, הוא אמר לו שהוא חייב כל יום לאכול חתיכה חמאה, כיון שהגוף כולו יבש, כולו יבשות, הוא חייב לאכול חתיכת חמאה כדי שהגוף יתרכך מעט, חתיכה גדולה של חמאה שקצת יהיה לו שומן. וה'רבה' שומע את זה **ואומר לגבאי: "אם הרופא אומר שחייבים, אז חייבים!"** עד אז הוא אוכל בסעודתו לחם יבש בלי כלום, ככה היה נוהג עד אז, **אבל כיון שהרופא אומר: "שצריך גם חמאה צריכים לשמוע!"** אם צריכים חמאה אז צריכים.

ומאחר שיש הסכמה של ה'רבה' לדבר, הכין לו הגבאי לארוחה לחם מרוח עם חמאה, הוא מביא לו את הלחם עם החמאה שעליו **והנה ה'רבה' פונה אליו ושואלו: "מה הבאת לי פה?" עונה לו הגבאי: "הלא ה'רבה' הסכים שצריכים חמאה, אז הבאתי לחם עם חמאה".** **אומר לו ה'רבה': "מה חמאה, מה שמת את החמאה, איפה שמת את זה?" וכשהגבאי משיבו: "על הלחם מרחתי את זה".** **אומר לו ה'רבה'**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

לו: "יש הלא הלכה וזה נפסק הלכה למעשה ואין חולק בדבר. ההלכה היא: ש'שלוהו של אדם כמותו' (קדושין מב:). כלומר: שזה 'כמותו' ממש, 'כמותו' לכל הדינים חוץ מ'שליה לדבר עבירה', אבל 'שלוהו של אדם כמותו' וזה 'כמותו' ממש כמו שהוא עשה. וכיון שכך, אני ממנה אותך שליח שאתה תשב כעת ותאכל את כל הסעודה הנמצאת על השלחן הזה מתחילה ועד סוף ותכוון שאתה שליח שלי לקיום מצות כיבוד אב ואני קיימתי את המצוה של כיבוד אב שציוני לאכול סעודה".

אלו היו הנהגותיהם של גדולי ישראל, מורי הדרך לכל כלל ישראל. לשני עליך לדאוג מתחילה ועד סוף, אבל לעצמך אינך דורש מאומה. 'כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, אבל חנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת' ('תענית' כד:). ועלינו ללמוד מאורחותיהם לישר אורחותינו. יהי רצון שנזכה לאחוז בשיפולי גלימותיהם על ידי ההליכה בדרכם. ■

ויתישב לאכול!!
הוא שמע את הדברים ומיד חרד לקראתם: "כיבוד אב, מצות כיבוד אב! אבא אמר שאני אכין סעודה, זו הרי מצוה מן החמורה שבחמורות" אם כן שלא יהיה סתם סעודה אלא שיהיה סעודה בהידור, לא סתם ככה, כל ההידורים. הוא שימש כרב באותה עיר והיה לו שמש ששירת אותו, **הוא אמר לשמש:** "יש לי מצוה של כיבוד אב עכשיו, להכין סעודה בהידור, אבקש ממך שתעזור לי במצוה גדולה זו". אמר לו השמש מה צריך להכין והוא הכין לו רשימה שלמה של מאכלים, זה וזה וזה וזה... ממש כסעודת שלמה בשעתו, הרי זה קיום מצות כיבוד אב, מה לעשות, מצוה דאורייתא כיבוד אב.

השמש הלך והכין את זה בהידור כמו שצריך וכשסיים להכין הודיע ל'רבה' הסעודה מוכנה אפשר כבר להתחיל לאכול, ה'רבה' הגיע לבדוק וראה שבאמת הכל מוכן היטב כראוי למצות כיבוד אב. **ואז פנה אל השמש ואמר**

ולמה? ולפתע הוא תופס את הראש שלו ואומר: "געוואלד, אוי ווי מה עשיתי מקודם הייתי במקוה וה'רבה' היה שמה בחדר שליד המקוה וכשיצאתי מהמקוה אמרתי לעצמי כמה טוב היה אם היה לי עכשיו כוס קפה טוב, כמה טוב היה וה'רבה' שמע את זה" כך חרד ה'רבה' למלאות הנאת אותו יהודי שהיה תאב לקפה אחרי המקוה.

אבל לעצמו לא היה נותן ליהנות, בעצמו היה מסתגף וממעט בהנאות העולם הזה ומסופר עליו: שלפני שהתחיל לנהוג את מנהיגותו בקרב חסידיו, הוא היה מתגורר באיזו עיר ולומד בהתמדה רבה ואביו רבי יששכר דוב היה מתגורר בעיר אחרת.

לימים הגיע מידע לאביו שהבן רבי אהרן מענה את עצמו, מרעיב את עצמו, לא אוכל כראוי, מיד כשהאב שמע את זה שלח שליח אל הבן שלו - אל ר' אהרלה בעלזאר זי"ע ומסר לו על ידי השליח שהוא מצוה עליו בגזירת כיבוד אב שמייד כשמגיע השליח יכין סעודה

ממשיכים...
לא לאכול! מוצרי
'עלית - שטראוס'

נסיעה לקברות הצדיקים

עם הרב אמנון יצחק שליט"א ביום שלישי

ד' שבט 19/01/10

יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח'

מתתיהו 10, בני ברק 03-6777779

כיצד מקיימים בשבת את 'זכר ליציאת מצרים'?

מערכת חברותא

מיוחד 5 'גנזי המלך'

שאלה: כיצד מקיימים בשבת את 'זכר ליציאת מצרים'?

תשובה: קיום מצות הזכירה של יציאת מצרים בשבת, הוא בכמה אופנים;

האחד: בשביתה ממלאכה, אנו זוכרים כי במצרים היינו עבדים, ונאלצנו לעבוד בעל כרחנו ועתה אנו בני חורין, היכולים לשבות ממלאכת עבודה כרצוננו.

וכך כתב ה'אבן עזרא' (דברים ה'): 'והנה, השם הוציאך מעבדות וצורך שתנוח, למען תזכור – "פי עבד היתה".'

והרמב"ן [שם] מסביר את דברי הכתוב, המצוה על שביתה הבהמה ושביתה העבד של האדם: 'והוסיף לאמר כאן: "שוקה ונתמקה" (דברים ה').

לבאר: שיאסר גם בעבודת האדמה, שהם חיי האדם ובענין שאמר: "פְתַחְיִשׁ וּבְקָצִיר תִּשְׁבֹּת" (שם לד כא) אמר כאן:

"למען ינוח עבדך וְאִמְתְּךָ פְמוֹד: וְנִזְכַּרְתָּ פִּי עֶבֶד הַיִּתְ" וגו'. לבאר: כי בו יצוה במנוחת העבד "פְמוֹד", בעבור ש"היית עבד" והניח לך השם וגם אתה תניח לעבדך. והנה טעמו, כש"ינוח עבדך וְאִמְתְּךָ פְמוֹד" – תזכור "פי עבד היתה".'

והרב [הרמב"ם] אמר בספר 'המורה' (ב לא): כי המאמר הראשון [בעשרת הדברות אשר בפרשת 'יתרו'] הוא כבוד היום והדורו וכאשר אמר: "על פני פרך ה' את יום השבת וְנִקְדְּשָׁהוּ" ('שמות' כ יא).

ועל כן הזכיר טעם: "פי ששבת ימים עשה" וזוהי ה'אבן עזרא'.

ועל כן הזכיר טעם: "פי ששבת ימים עשה" וזוהי ה'אבן עזרא'.

ה' "אבל בכאן, [עשרת הדברות אשר בפרשת 'ואתחנן'] יזהיר אותנו לשמור השבת, בעבור היותנו עבדים במצרים ועובדים כל היום על כרחנו ולא היתה לנו מנוחה והוא יצונו עתה לשבות ולנוח, כדי שנזכיר חסדי השם עלינו בהוציא אותנו מעבדות למנוחה.

'והנה בשבת בכללה שני טעמים;

א. להאמין בחידוש העולם, כי יש א-לוק בורא. ב. לזכור עוד החסד הגדול שעשה עמנו, שאנחנו עבדיו אשר קנה אותנו לו לעבדים.'

אך טוען הרמב"ן: 'גם זה אינו מחזור אצלי, כי בהיותנו שובתים ולא נעשה מלאכה ביום השביעי, אין לנו בזה זכרון ליציאת מצרים ואין לרואה אותנו בטלים ממלאכה ידיעה בזה. רק היא כשאר כל המצוות. אבל יהיה בו זכר למעשה בראשית שנשבות ביום ששבת השם "וַיִּנְפְּשׁוּ".'

ולכן אומר הרמב"ן: 'הראוי יותר לומר; כי בעבור היות יציאת מצרים מורה על א-לוק קדמון, מחדש, הפץ ויכול, כאשר פירשתי בדבור הראשון (שם שם ב), על כן אמר בכאן, אם יעלה בלבך ספק על השבת המורה על החידוש והחפץ והיכולת, תזכור מה שראו עיניך ביציאת מצרים, שהיא לך לראיה ולזכר.

הנה, השבת 'זכר ליציאת מצרים'. ויציאת מצרים זכר לשבת, כי יזכרו בו ויאמרו: השם הוא מחדש בכל אותות ומופתים ועושה בכל כרצונו, כי הוא אשר ברא הכל במעשה בראשית.

וזה טעם: "על פני צנף ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת". והנה, לא פירש כאן טעם השביתה: "פי ששבת ימים עשה" וזוהי ה'אבן עזרא'.

וזה טעם: "על פני צנף ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת". והנה, לא פירש כאן טעם השביתה: "פי ששבת ימים עשה" וזוהי ה'אבן עזרא'.

וזה טעם: "על פני צנף ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת". והנה, לא פירש כאן טעם השביתה: "פי ששבת ימים עשה" וזוהי ה'אבן עזרא'.

ה' "וגו', שכבר הוזכר זה פעמים רבות בתורה. אבל אמר בקצרה: "יום השביעי שָׁבַת לַה' אֱלֹהֶיךָ" שהוא יתברך שבת בו "וַיִּנְפְּשׁוּ".'

וביאר להם, כי מיציאת מצרים ידעו - שהוא אמר והיה העולם ושבת ממנו'.

האופן השני: בקידוש השבת על הכוס, אנו מכריזים שהשבת היא 'זכר ליציאת מצרים'.

האופן השלישי: בהנהגת כבוד השבת ועונג שבת, אנו מראים את עצמנו כבני חורין.

וכך מבאר הגר"א את הפסוק בעשרת הדברות שבפרשת 'ואתחנן': 'וְנִזְכַּרְתָּ פִּי עֶבֶד הַיִּתְ פְּאָרְץ מִצְרַיִם... על פני צנף ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת', שעשיית השבת מתבטאת בהנהגה שהיא ההיפך מהנהגה של עבד.

כי העבד סובל משני דברים;

האחד: הוא מעונה בעבודתו, מנותק מכל תענוג, אין לו מקום מגורים מכובד ומאכלו מצומצם.

השני: הוא אדם מושפל, ללא יחס של כבוד והרגשתו הכללית וכל התנהגותו, היא הרגשה והתנהגות של אדם מושפל.

כנגד העינוי הגופני של עבד, אנו מענגים את השבת, במאכלים ערבים, בשינה ובמנוחה ובהרגשה של מנוחה ושלוה.

וכנגד השפלות של עבד, אנו מכבדים את השבת, בבגדים נאים, בבית נקי, בשולחן ערוך ואנו חשים מכובדים.

נמצא, כי בכל הנהגתנו בשבת, במנוחה, בעונג השבת ובכבוד השבת, אנו זוכרים כי היינו עבדים במצרים וכי הקב"ה הוציאנו משם מעבדות לחרות. ■

נותרו חדרים אחרונים

שבת נופש עם הרב אהרן יצחק שליט"א

במלון פנור פרשת כי תשא יט-כ אדר 2010-5-6/3

לציבור חדש בתשלום מראש בלבד 03-677779/557

בין השעות 15:30 - 9:00

הילד שפגע בסדור ובחומש

מאת הרה"ג אונגר שליט"א

והוא איננו אשם בכך. "אם ברצונך, תוכל לתבוע את הילד!". פנחס לעומתו טוען כי יואב הוא שואל וחייב גם באונס ואין זה מענינו כיצד נפלו הספרים. **אכן, מה הדין ומדוע?**

מבית הכנסת והחזיר את הספרים תוך שהוא ממלמל תודה, הבחין פנחס שהסדור והחומש נפגמו במקצת. יואב התנצל כי עם כניסתו לבית הכנסת נגע בו ילד ששעט במרוצה פנימה והספרים נפלו מידו

בשבת בבקר כשהתכונן יואב ללכת לביהכ"נ נוכח לראות ששכח טרם צאתו ל"שבת מחנה" את הסדור והחומש שלו בבית. בקש יואב מפנחס שישאיל לו סדור וחומש ופנחס נעתר ברצון. כשחזר יואב

ההשתתפות בשעור ב'אולפני שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, בתאום מראש בלבד: 03-6777779
התשובה לשאלה הנ"ל תנתן בשעור ביום חמישי בשעה 20:30 בערב בלמוד עם חברותות בישיבות 'אהל יהודה'

ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר: www.shofar.net

שידוכים באמונה
ומצויין בין שולחן
משרד שידוכים למגזר החרדי והדתי לאומי
חדש!!! אפשרות אירוסין גימק
אירוסים נכונים וכיבודי הארץ
1599-500-811

דוד בן פנינה
לרפואה שלמה
בריאות איתנה בעיניים

**תעמוד
על הברכה**

חדש ב'שופר'
ניתן להטעין נגני mp3-1 mp4 במחיר 4 ש"ח להרצאה
פרטים ב'שופר' 03-6777779 בין השעות 10:00-18:00

החבית שנשברה

תקציר התשובה:

לכאורה החבית נחשבת כאילו יורים חץ לעברה, שהרי הק.ג.ב. נחשב כחץ לעבר החבית. ובקצה"ח (קצ) **כתב:** שהשובר כלי שעתידי היה להישבר מכח חץ; זו מחלוקת הרא"ש והתוס'. והוכיח שדעת השו"ע כדעת הרא"ש שהכלי נחשב שבור. ולכן **השוברו פטור.**

אלא שיש לפקפק בדימוי, שיתכן שאין הק.ג.ב. נחשב כחץ לעבר כלי, כיון שיתכן והיה מחמת כל מיני סבות היו חוזרים על עקבותם ולא באים לבדוק אצל המוכר ולא היתה כאן ודאות שהכלי היה נשבר על ידם.

אך יש לפרושו מדין 'מתעסק ברשות' שכיון שעל פי דין היה צריך לשבור החבית בכדי להציל את בעה"ב מדין השבת גופו, או ממונו, אע"פ שלא כיון שכך, אין לחייבו.

דרושה תרומה בדחיפות

של \$350,000

למבצע **חלוקה חינם**

של **מליין** אנציקלופדיות

של הרב **אמנון יצחק שליט"א**

בכל בתי אב בארץ

לפני המלחמה הגדולה

על תל אביב

ניתן לרכוש מנית זכות במבצע ב- \$1,000

לפרטים 054-7408531